

הולכים אחר לשון ראשון. וכיון שמבואר בהמשך הגמרא שדברי רבי מאיר אלו הם כפי שיטת רבי יהודה במשנה, הרי מוכרח שאף באופן הדומה למחשבת "לחצות" סובר רבי מאיר "תפוס לשון ראשון", ולא כדברי אביי.

אמר ליה אביי לרבא: מי סברת "אינה לשחיטה אלא לבסוף"? ששם השחיטה חל רק בסופה, ונמצא ששתי המחשבות שחשב בזמן השחיטה חלות כאחת רק בסופה, והרי זה כדיבור אחד, ותוכיח מכאן שאף בזה סובר רבי יהודה "תפוס לשון ראשון"?

אין הדבר כן, אלא "ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף". וכל שלב בשחיטה שם שחיטה עליו, ואם יחשוב בה שתי מחשבות יחולו בזה אחר זה כפי שחישבו. ומשנתנינו עוסקת באופן דאמר בעת שחיטת סימן ראשון מהשחיטה "הריני שוחט על מנת לאוכלו חוץ לזמנו", ובעת שחיטת סימן שני אמר "הריני שוחט על מנת לאוכלו חוץ למקומו".

והגם שסימן אחד בשחיטה אינו "מתיר" שלם של הקרבן אלא רק חצי מתיר, שהרי היתר הבהמה הוא

עולה בכל הבהמה, מה הדין כשאמר "הרי בהמה זו לחצות לעולה ושלמים" (4) – מהו? האם נאמר שבוזה ודאי נחשב דיבור אחד לשתי הקדושות, ולא תחול קדושה זו ללא זו, ולכן חלות שתייהן. או שמא נאמר, מאחר והתחילה קדושת עולה שהזכיר ראשונה לחול על חציה הראשון, הרי היא מתפשטת בכל הבהמה, ואין קדושת השלמים יכולה לחול עוד.

אמר אביי: בהא, שאמר "לחצות", ודאי מודה רבי מאיר שחלות שתי הקדושות.

ואילו רבא אמר: עדיין היא מחלוקת! ואף בזה סובר רבי מאיר שקדושת העולה בלבד חלה.

אמר רבא לאביי: לדיך, דאמרת בהא ודאי מודה רבי מאיר ששתי הקדושות חלות, הרי שחיטה המזכרת במשנתנו, שחישב בה לאכול כזית למחר וכזית בחוץ, דלכי "לחצות" דמי, שהרי אין במחשבתו השניה משום חזרה מהמחשבה הראשונה, כי כמה זיתים יש בכל קרבן, אלא כוונתו היא שמלבד הכזית של חוץ לזמנו, לאכול עוד כזית אחר חוץ למקומו, ופליגי רבי יהודה ורבנן אף בזה, (5) וסובר רבי יהודה שלא חלה מחשבתו השניה אלא

מפיו קדושת עולה לפני שלמים, חלה קדושת עולה כי תפוס לשון ראשון.

5. הטהרת הקדש מבאר את קושיית הגמרא, שכשם ש"בלחצות" ברור שאין כוונתו לחזור בו מהקדשת העולה אלא מלכתחילה רוצה שיחולו עולה ושלמים, הוא הדין במחשב בשחיטה היות ומסתמא אין לדון את האדם שכוונתו לחזור בו מדבריו, אם כן כשלא חישב על כל הקרבן אלא רק על כזית ממנו מסתבר שמחשבתו השניה היתה על כזית אחר [שהרי יש בקרבן כמה זיתים] ולא על אותו כזית שחישב בו כבר שנאמר שכבר חל בו פיגול ואי אפשר להחיל עליו מחשבה אחרת.

הקשה, אולי דווקא בתמורה ששייך שיחול גם עולה וגם שלמים לחצאין בזה יש לומר שיחולו שניהם ולא נאמר "תפוס לשון ראשון", אבל בפיגול שאי אפשר שיחול גם פיגול וגם פסול של חוץ למקומו [שהרי אם יפסל בחוץ למקומו כבר לא יחול בו פיגול] אולי בזה סובר רבי מאיר שעדיף לשון ראשון ויחול הפיגול בלבד? ותירץ, שהרי מחשבת הכהן המפגל אינה לפסול הקרבן ולחייב כרת על אכילתו שנאמר שאי אפשר ששתי מחשבותיו יתקיימו, אלא מחשבתו היא מה שרוצה לאוכלו חוץ לזמנו וחוץ למקומו, ורק שעי" שחישב מחשבה זו דין הקרבן להיות פסול או פיגול, וכיון שמחשבתו מצד עצמה יכולה להתקיים שהרי יכול לאוכלו בין חוץ למקומו ובין חוץ לזמנו לכן חלות שתי המחשבות ואין עדיפות לראשונה על חבירתה.

ביאר כוונת רש"י שספק הגמרא הוא האם דווקא בתמורת עולה תמורת שלמים סובר רבי מאיר שחלה קדושת עולה שהוא דיבורו הראשון, ומשום שבאמירת תמורת שלמים הוא חוזר בו והרי זה כמי שאמר תחול זו ואח"כ תחול זו, ולכן באומר תמורת עולה ושלמים שאין כוונתו לחזור בו הרי שחלים שניהם, או שנאמר כי טעמו של רבי מאיר בתמורת עולה תמורת שלמים הוא משום תפוס לשון ראשון ולכן הוא הדין בתמורת עולה ושלמים אין חלה אלא קדושת עולה משום תפוס לשון ראשון.

4. רש"י פירש הקושיא באופן שאמר "בהמה זו לחצות לעולה ושלמים". ואילו התוס' בדי"ה [לחצות] פירשו כגון שאמר "לחצי היום תהיה לעולה ושלמים", או "עולה ושלמים תהיה לחצי היום". וביאר הטיה מקובצת את הספק לשיטת תוס', האם רק באופן שאמר תמורת עולה ושלמים, שלא קבע זמן מסויים לחלות הקדושות, ואם כן דעתו היא שתחול הקדושה מיד כשהוציא את דיבורו, ומאחר שכבר חלה עולה בתחילת דיבורו, פשטה קדושה בכלולה, ואין קדושת שלמים נתפסת. אבל כשאמר לחצי היום יחולו שניהם, אפילו אם אמר תמורת עולה תמורת שלמים, מכל מקום, אין דעתו שתחול הקדושה עד לאותה שעה של חצי היום, ואם כן, אין כאן הקדמת עולה לשלמים, כי באותו זמן שתחול קדושת עולה יהיה זה כבר לאחר שהוציא מפיו אף את הקדשת השלמים, ולכן יחולו שניהם ברגע אחד ולא שייך בזה תפוס לשון ראשון, או שאף בזה יש לומר, שדעתו שיחולו לפי סדר דיבורו, וכיון שהוציא